

A2	
Натюрморт	

Отже, у ході аналізу програми для ДХШ з дисципліни «Малюнок» для 1 класу з'ясовано, що навчання в школі орієнтоване на малювання натюрмортів переважно графітними олівцями різної твердості й м'якості. На основі програми та наукової літератури розроблено додатковий курс «Поглиблене вивчення унікальної графіки», який включає вивчення м'яких матеріалів і туші.

Список використаних джерел

1. Гаптілл А.Л. Работа пером и тушью / пер. с англ. А. Ф. Зиновьев. Минск: ООО «Попурри», 2001. 256 с.
2. Бабияк В.В. История графики. Учебное пособие. СПб.: Издательство РГПУ им.А.И. Герцена, 1999. 105 с.
3. Лисовский В. Академия художеств. Историко-искусствоведческий очерк, второй изд., Переработ. и доп. Л.: Ленинздат, 1982. 224 с..
4. Ростовцев Н.Н., Терентьев А.Е. Развитие творческих способностей на занятиях рисованием: учебное пособие для студентов худож.-граф. фак. пед. ин-тов. М.: Просвещение, 1987. 176с.: ил.

Ірклієнко В., кандидат педагогічних наук,
доцент, Полтавський національний
педагогічний університет
імені В. Г. Короленка;

Вовченко С., старший викладач,
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)

МУЗИЧНИЙ РЕПЕРТУАР ЯК МУЗИЧНА ІНФОРМАЦІЯ. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НОТНОГО ВИДАННЯ С. ВОВЧЕНКА «З ЛЮБОВ'Ю ДО РІДНОГО КРАЮ»

Сучасний світ характеризується активним процесом розвитку інформаційного суспільства, значення якого полягає у формуванні ефективної стратегії забезпечення конкурентоспроможності країни у всіх сферах її життєдіяльності. Демократизація, становлення та активний прояв громадянського суспільства, можливість і необхідність долучення до отримання різноманітної інформації різних груп і прошарків населення, відповідно участь в освітньому та культурному процесах, підвищення кваліфікації є запорукою вдосконалення інформаційного суспільства і водночас основою для пошуку шляхів трансформації інформації іншим країнам та громадам. У цьому контексті постає питання створення та функціонування глобального інформаційного простору в галузі мистецтва, який забезпечує інформаційну й комунікативну взаємодію людей різних країн та

національностей.

Питання інформаційного суспільства стали предметом обговорення науковців І. Арістової, В. Бебика, В. Данил'ян, В. Ліпкан, Ф. Махлуп, А. Новицького, В. Ольганасової, Ю. Петрухна, Т. Умеасо, Ю. Хаяши тощо. Презентація інформаційного підходу в дослідженнях естетичної, мистецької, художньої галузях спостерігається у наукових розвідках Г. Голіцина, С. Кулічової, Л. Литвинцевої, Г. Локаревої, В. Мирошниченко, В. Федотової та інших.

Різноманітні типи інформаційної системи музичного твору [1] у контексті «педагогічного сприйняття» вчителем музичного мистецтва зумовлюють важливість використання музичного твору як навчально-виховної музичної інформації у різноманітних видах діяльності людини, яка у той чи інший спосіб дотична до музичного мистецтва. Музичний твір (музично-інструментальний, музично-вербальний), як носій музичної інформації, спрямований на формування загальної культури особистості, спеціальних умінь і навичок музичної діяльності, розвиток музичних здібностей.

У цьому контексті постає питання появи цікавого, сучасного, національного, зокрема, регіонального музичного репертуару, який є, водночас, музичною інформацією і засобом долучення людини до інструментального та пісенного музичного мистецтва. Прикладом такого репертуару є збірка музичних творів старшого викладача кафедри музики Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, художнього керівника творчої лабораторії кафедри музики «**Народний самодіяльний естрадно-музичний центр «Вікторія»** Сергія Вовченка «З любов'ю до пісні та рідного краю», яка видана за сприяння Департаменту культури і туризму Полтавської обласної державної адміністрації, зокрема комунальної установи «Обласний центр народної творчості та культурно-освітньої роботи» Полтавської обласної ради у 2020 році. Загалом творчий доробок автора складає 25 пісень та інструментальних творів, аранжування понад 60 українських народних пісень, у збірці представлено 15 творів.

Вибір назви збірки зумовлений чинниками, які розкривають особистісну та професійну сутність автора, його ставлення до актуальних подій сьогодення, до питань реформування освітньої мистецької галузі.

Слова Василя Симоненка: «Можна все на світі вибирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину» [2] визначили тематику збірки, поєднав однодумців у творчій роботі над нею. Це видання містить пісні, які написані на вірші знаних поетес: Ліни Костенко, полтавської поетеси Марії Бойко, аматорів поетичного слова полтавців Сергія Голубева та Олега Обуха. Представлено також інструментальний твір, який має назву «Інтермедія».

Як викладач, людина, яка розуміє важливість формування гармонійної, цілісної, творчої, духовно розвиненої, національно-свідомої особистості, важливою тематикою його збірки стають пісні про Україну, про малу батьківщину – рідне місто Полтаву, до прикладу: ««Україна – свята родина», «Україна моя» (сл. М. Бойко), «Живи, Україно моя» (сл. С. Голубева), «Полтавський край» (сл. М. Бойко), «Хай живе моя Полтава» (сл. С. Вовченка, О. Обуха).

Важливість учителя, наставника, викладача, педагога, людини, яка мудро «поведе» дорогою життя та професії, автор показав у піснях «Вчителі» та «Віват, альма-матер» (сл. М. Бойко). Невипадково у творчому доробку з'являються пісні саме такої тематики, бо на

шляху становлення С. Вовченка як особистості, як музиканта, викладача зустрілися ті, хто дав поштовх обранню професії, хто надихав на поступ уперед у музичній царині. Серед них рідна бабуся, родина, викладачі Полтавського музичного училища імені М. Лисенка та Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, музиканти-учасники гуртів «Кут зору», «Свої», «Фестиваль», учні дитячих музичних шкіл, студенти.

Відома істина, що мистецтво відчутно й ефективно впливає на емоційно-чуттєву сферу людини, поглиблює загальну й естетичну культуру, творчу уяву та інтелект, формує вміння цінувати, відчувати й розуміти прекрасне, високе в явищах самої дійсності зреалізувалася у непопулярному сьогодні романсі, який про людські стосунки, про життєву мудрість і толерантність, взаємоповагу і взаємопрощення, милосердя і розуміння, про кохання та розлуку, про найпотаємніші думки і відчуття. Їх кількість складає половину представлених творів. Серед них «І серце так бринить», «Я твоя», «Вічні чари», «А я знайшла», «Ти обіцяв мені», «Тисячу ночей» (сл. М. Бойко), «Очима ти сказав мені» (сл. Л. Костенко). Поєднання автентичної української мелодики з сучасними інтонаціями, природня метро-ритмічна структура, обґрунтований динамічний план творів стає запорукою їх популярності та виконуваності. Володіння сучасними інноваційно-комунікативними, мультимедійними технологіями, цікаві підходи до аранжування музичних творів дали можливість автору продемонструвати молодому поколінню, що заняття музичним мистецтвом здатне сформувати багатогранну та всебічно розвинену особистість у мікрокліматі добра та краси.

Представлені твори пройшли апробацію часом, стали хітами та звучали на різних сценах. У 2008 році пісня «Полтавський край» була відзначена членами журі Всеукраїнського фестивалю «Пісні рідного краю» і презентована на святковому концерті, присвяченому 1110-річчю міста Полтави; пісня «Хай живе моя Полтава!», яка вперше прозвучала перед великою аудиторією з нагоди ювілею міста, і тепер є невід'ємною частиною музичного оформлення міських свят; «Україна – свята родина» виконувалася на гала-концерті в Національному палаці мистецтв «Україна» з нагоди 20-річчя Незалежності України.

Плідна співпраця із заслуженою артисткою України, докторкою педагогічних наук, професоркою Наталією Сулаєвою надихнула на створення естрадного романсу на вірші Л. Костенко та М. Бойко.

Отже, нотне видання «З любов'ю до пісні та рідного краю» засвідчує, що автор долучився до створення та розвитку самобутнього українського естрадного стилю і розвитку культурної сфери країни. Ці твори стануть у нагоді піаністам, співакам та вокальним колективам. Зазначимо, що музичний матеріал як носій інформації є засобом для вирішення в процесі музично-педагогічної діяльності вчителя цілої низки освітніх та виховних завдань, спрямованих на формування загальної музичної культури особистості. Добір музичної інформації набуває першочергового значення в професійній діяльності вчителя, музиканта.

Список використаних джерел

1. Локарева Г.В. Художньо-естетична інформація як педагогічна проблема. Монографія / Г.В.Локарева. Запоріжжя, ЗДУ,2001. 254 с.
2. Симоненко В. А. Лебеді материнства : поезія, проза. Дніпропетровськ : Промінь, 1989. 223 с

3. Степаненко В. П. Інформаційне суспільство // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=12462

Ковган О., викладач,
Чорнухинська дитяча мистецька школа,
(м. Чорнухи)

ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП НАВЧАННЯ ГРИ НА ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТАХ

Відомо, що мистецтво виявляє здатність кожної людини переживати складні почуття, дає людям моральні сили, виховує мужність, віру у життя, красоту, збагачує почуття та інтелект. Серед інших видів мистецтв музика займає особливе місце в розвитку особистості.

Сучасна педагогіка прагне знайти таке співвідношення традиційних і новаторських підходів до розвитку особистості, яке б сприяло організації освітнього процесу на принципах гуманності та демократичності, коли і викладачі, і учні стають його активними учасниками, одноступенями. Початковий етап навчання гри на музичному інструменті носить актуальний характер, тому що має своїм основним завданням зацікавити учня оволодіти інструментом, створити фундамент для подальшого навчання у мистецькому закладі.

Питаннями виховання музикантів-духовиків займалися В. Апатський, С. Болотін, Ю. Усов. Важливим є етап добору учнів, який передбачає як суго організаційні питання, так і необхідність визначення музичних здібностей з метою укладання індивідуальної програми навчання для учня.

Не можна погодитись з методом багатьох керівників, які влаштовують на початку справжні іспити: перевіряють слух, відчуття ритму, музичну пам'ять. Перевіряти можна і треба, але ці здібності можна одразу і не виявити. На іспитах багато факторів впливають на стан дитини – це хвилювання, незнайомі люди, незвична обстановка. Підкреслимо, що не тільки суто музичні здібності учня відіграють важливу роль в його успішному навчанні. Важливим є наполегливість, кмітливість, завзятість учня, його бажання навчатися тощо. Тому після іспитів доречним є запросити на навчання всіх бажаючих.

На початковому етапі навчання в класі духових інструментів на індивідуальних заняттях слід чітко дотримуватись постановки, яка залежить від інструмента. З перших занять викладач має звертати увагу на осанку, положення тулуба, рук, ніг, щоб не допустити неправильну поставу. Стежити потрібно і за чистотою в приміщенні, де відбувається заняття або колективна гра.

Специфіка звукоутворення на духових інструментах залежить від їх будови, тому слід звернути увагу на фізичні особливості учня – масу тіла, прикус, губний апарат тощо. Правильний вибір системи вправ є важливою умовою успішного навчання. Вправам по звуковидобуванню слід приділяти серйозну увагу. Тому з перших уроків треба стежити за зміцненням, розвитком губного апарату (амбушур). Деякі педагоги рекомендують вправи на